

Garibaldi Lindberg

1863-1957

- 1863 Tengel Leonard Ervin Garibaldi Lindberg föds den 19 mars i Fors församling, Eskilstuna. Då pappan fick tjänst vid Västmanlands regemente som gevärssmed, flyttade familjen några år senare från Eskilstuna till Salbohed.
- 1869 Sänds till privatskola i Eskilstuna. Senare flyttades han till elementarskolan i Västerås där han avslutade sin skolgång 1876.
- 1886-94 Studier vid Tekniska skolan (nuvarande Konstfack) i Stockholm och Konstakademien.
- 1888 John Agelii (Ivan Aguéli) gjorde 1888 en porträtteckning av sin far, stallmästare Johan Gabriel Agelii, och fadern *bad en ung blivande konstnär från trakten, Garibaldi Lindberg från Salbohed, säga honom sin åsikt om konstverket. Lindberg förklarade att det enligt hans mening visade tydliga konstnärliga anlag hos sin upphovsman, som denne borde få tillfälle att utbilda.*
I stället för att glädja den unge konstnärens fader väckte detta uttalande hans livligaste vrede. Det var inte tal om att hans John skulle få ägna sig åt konstnärsbanan. (Axel Gauffin: Ivan Aguéli Människan – Mystikern – Målaren, del I, Sveriges Allmänna Konstförenings publikation XLVIII)
- 1889 Skissböcker från Gotland av Garibaldi Lindberg med John Agelii (Ivan Aguéli) avbildad på ett par av bladen.
- 1893 Målar altartavlan i Luleå domkyrka.
- 1895-97 Studieresa till München, Italien, åter till München och sedan Spanien.
- 1904 August Strindbergs bok *Svenska öden och äfventyr* utkommer med 90 illustrationer av Garibaldi Lindberg.
- 1957 Avlider 28 (eller 30) mars i Norrköping.

Garibaldi Lindberg, *Kentaurer*, etsning ca 17 x 24 cm, Auctionet

Svenskt Konstnärslexikon III, 1957:

Garibaldi Lindberg.

Tuschteckning av Marc Sylvan 1947.
Konstnärsklubben, Stockholm.

Lindberg, Tengel Leonard Ervin Garibaldi, f. 1863 ^{19/3} i Fors socken, Nyköpings län. Målare, tecknare och grafiker. Föräldrar: gevärssmeden vid Västmanlands regemente Claes Fredrik L. och Hilda Rosander. — L. började omkring 1884 sina konststudier vid Katrineholms praktiska skola, varifrån han 1886 sökte sig till Stockholm för att fortsätta sin utbildning vid Tekniska skolan. Redan hösten samma år kom han in vid Konstakademien, där han senare blev Georg von Rosens favoritelev. Han tilldelades ett flertal stipendier och lovord samt 1893 kanslersmedalj för målningen »Kain», i vilken han sökt skildra brodermördarens förtvivlan över det begångna dådet. I akademiens protokoll följande år antecknades L:s »ovanliga anlag för den dekorativa konsten», i vilken han förmådde inlägga poetisk stämning. Under uppsikt av Georg von Rosen fick L. 1893 utföra en altartavla för domkyrkan i Luleå och något senare var han Gustaf

Cederström behjälplig med kartongerna till dennes glasmålningar i Hälsingborgs rådhus, av vilka L. fick Magnus Stenbock och getapågarna på sin lott (kompositionsskiss i akvarell, Trelleborgs museum). Även mottog han från privat håll beställningar på dekorativa målningar. På ett resestipendium för L. 1895 till München, som han besökte på nytt 1896—97; sommaren 1896 vistades han i Italien och sommaren 1897 i Spanien. För från München hemsända skisser och kompositioner tilldelades han 1897 av akademien kungliga medaljen. Efter hemkomsten från utlandsresorna ägnade sig L. under någon tid åt illustrationsteckning, bl. a. illustrerade han August Strindbergs »Svenska öden och äventyr». Samtidigt var han en flitig medarbetare i Akademiklubbens tidskrift »Palettskrap». — Tillsammans med Waldemar Nyström utställde L. i Konstföreningens lokal i Stockholm 1904.

L:s konstnärskap kom helt att präglas av 90-talets tyska influenser. L. är jämnårig med Franz von Stuck, den konstnär som mer än någon annan populariserade Arnold Böcklins sinnliga mytologi. I studiet av den tyska Böcklinkretsen blev L. förtrogen med en hednisk värld, befolkad av kentaure, sjöjungfrur, tritoner och panfigurer. Böcklins »Kentauerkampf» (1873) var utgångspunkten inte bara för L:s alla senare kentauerskildringar utan också för de under några år (c:a 1892—95) rikligt förekommande målningar med liknande motiv, utförda av andra svenska målare (Pauli, Björck m. fl.). För flertalet svenskar blev Böcklininflytandet kortvarigt; L. däremot dröjde sig allt framgent kvar i den tyska nyidealismens motivvärld. Början gjordes omkring 1891 med målningen »Den döende kentaur» (pastell; replik från 1897 i Trelleborgs museum). Senare målade och tecknade L. kentaure i alla upptänk-

liga situationer: i strid med människor och djur, kvinnorövande, förföljda av ridande människor, älskogsscener och svart-

Garibaldi Lindberg.

*Teckning av Axel
Bäckman i »Palett-
skrap» 1890.*

sjukedramer (»Kentaurer», olja 1892, Nationalmuseum, »I skogen», lavering 1893, Trelleborgs museum, »Jagande kentaurer», gouache 1897, Trelleborgs museum). L., som utbildats till en kunnig etsare av Axel Tallberg 1895, överflyttade ett antal av sina mytologiska motiv till etsningar (hans grafiska produktion omfattar 25 blad). Han försökte

sig även som historiemålare (»Forntid» 1894—95) samt utförde kompositioner med symboliskt innehåll (»Hösten», målad i München, utställd på Stockholmsutställningen 1897, Nationalmusei deposition i folkhögskolan i Östra Greve). L. har även lämnat efter sig en del renalandskaps- och arkitekturmålningar (»Motiv från Rothenburg», Trelleborgs museum). Han är förutom i ovannämnda samlingar representerad i bl. a. Göteborgs konstmuseum, Västerås konstförenings konstgalleri och Jämtlands läns museum, Östersund.

G. L.

Litt.: I. Frölich, »Tre konstnärer. Garibaldi Lindberg, Gerda Sprinchorn, Signe Grönberger» (Trelleborgs museum — Publikation 2, 1944); dens., »Garibaldi Lindbergs etsningar. En studie jämte beskrivande förteckning» (Trelleborgs museum — Publikation 3, 1944).

Sala Allehandas Julnummer 1986:

"I skogen" heter denna lavering med centaurmotiv från 1893.

Centaturen från Salbohed

MAN KAN UNDRÄ om skolemoster Rönngren i Salbohed anade vad det skulle bli av den lille pilt hon traggade abc med i slutet av 1860-talet.

Det var en gosse med märkvärdigt fina förnamn. Tengel Leonard Ervin Garibaldi hette han. Gevärssmeden Lindberg hade inte varit blygsam, när det gällt att ge sonen namn.

Många år senare skulle gossen få ännu ett ärenamn. "Centaturen" fick han heta i svenska konstkreter. Hans favoritmotiv som stor och erkänd konstnär var nämligen just denna mytiska varelse, denna korsning mellan häst och människa.

Garibaldi Lindberg var en märklig konstnär och människa. Långt efter det att andra konstnärer släppt centaurmotivet, som var så populärt runt sekelskiftet, gick han vidare med det, varierade och utvecklade. Visserligen målade han även historiska motiv, landskap och arkitektur, men ständigt återvände han till centaturen och med den besläktade mytgestalter som sjöjungfrur och panfigurer. Myternas värld och varelser förefaller ha lockat honom mer än verkligheten.

I dag är det kanske inte många som minns hans namn och konst

**Av
Ingall
Forss-Norberg**

— dog 1957 — men runt sekelskiftet och en bra bit in på 1900-talet var han en mäktig uppskattad konstnär.

☐ **Vän med de stora**

Garibaldi Lindberg, teckning av Axel Bäckman i "Palettlandskap" 1890.

tiska skola och en träsnidarkurs där, som fick honom som elev. Han teknade mönster för träsniderier och skolans lärare upptäckte snart vilken sällsynt begåvad elev han var.

☐ **Konstakademien**

Efter ett par år sökte han sig så 1886 till Stockholm, där han till en början studerade vid Tekniska högskolan. Men konstakademien hägrade och hösten 1886 antogs han som elev.

Redan som tonåring hade han i illustrerade böcker studerat den grekisk-romerska mytologin. Intresset för gudarna, centaurerna och myternas övriga gestalter väcktes och han gjorde sina egna teckningar.

Under akademitiden fick han så tillfälle att på allvar ge sig i

från hösten 1895 till hösten 1897, vistades han främst i München och Italien men besökte även Spanien och Paris. Innan han själv återvände till Stockholm, sände han hem skisser och belönades med kunglig medalj.

Att det var just München Garibaldi Lindberg gärna vistades i har nog sin förklaring i att hans eget konstnärsskap präglades av den tyska nyidealismen inom konsten. Hans måleri stod Arnold Böcklins nära. Böcklin målade även han en sinnlig mytologi, befolkad av bland andra centaurer. Men Garibaldi Lindberg stod ändå på egna konstnärsben. Hans stridande, rövande, älskande, sörjande centaurer är hans egna och ingen annans.

☐ **Målade altartavla**

Och han kunde förvisso måla annat. Redan före utlandsåren utförde han en altartavla för domkyrkan i Luleå och han hjälpte även Gustaf Cederström (han som målade Karl XII:s liktåg) med förlagorna till dennes glasmålningar i Helsingborgs rådhus. Garibaldi Lindberg utbildade sig även till etsare. Hans grafiska produktion omfattar ett 25-tal verk.

Nu är Garibaldi Lindberg glömd i vidare kretsar. Själv blev han gammal — han var 94 år vid sin död 1957 — men hans konst har tiden gått förbi. I dag känns hans centaurmåleri hopplöst föråldrat. Ändå är han och hans verk ett stycke svensk konsthistoria.

Gossen som döptes efter en italiensk frihetshjälte och vann ettusen kronor i en skytte-tävling — Centaturen från

□ Vän med de stora

Han var god vän med Albert Engström, han illustrerade August Strindbergs "Svenska öden och äventyr" och det påstås att det var han som lyckades förmå Ivan Aguélis far att låta sonen resa till Paris. En målare från Salbohed var kanske den som stallmästare Agelii i Sala var mest benägen att lyssna till...

Salbohed, ja. Dit kom Garibaldi Lindberg som mycket liten med sina föräldrar flyttande från Fors församling i dåvarande Nyköpings län. Där hade den lille gossen fötts den 19 mars 1863. Fadern var Claes Fredrik Lindberg, som blev gevärssmed vid Västmanlands regemente. Modern hette Hilda och var född Rosander.

Sin allra första skolundervisning fick Garibaldi Lindberg av nämnda skolemöster i Salbohed, en skomakarfru Rönngren. Men endast sex år gammal skickades han till privatskola i Eskilstuna. Senare flyttade han till elementarskolan i Västerås, där han 13 år gammal avslutade sina skolstudier. Efter konfirmationen hjälpte han under några år sin far i arbetet med gevärssmede hemma i Salbohed.

□ Vann skyttetävling

Garibaldi kom med i skarp-skytterörelsen och blev en duktig målskytt. Som 18-åring vann han första pris i en tävling — hela ettusen kronor, en svindlande summa på den tiden! Det blev på sätt och vis upptakten till hans konstnärsskap. Garibaldi hade visserligen sedan tidiga tonåren tecknat och målat, men nu fick han med ens tillfälle att för egna pengar börja konstnärliga studier.

Det blev Kristinehamns prak-

gestalter väcktes och han gjorde sina egna teckningar.

Under akademitiden fick han så tillfälle att på allvar ge sig i kast med mytmotiven. Och de akademiska belöningarna lät inte vänta på sig. Han fick ett flertal stipendier samt medaljer.

□ Utlandsår

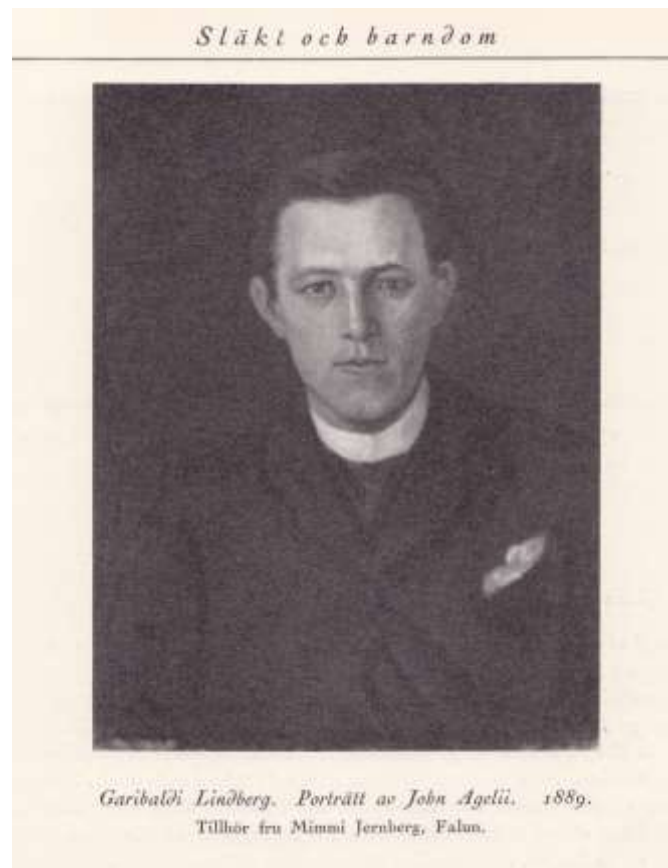
Stipendierna gjorde det möjligt för Garibaldi Lindberg att resa utomlands för att förkovra sig som konstnär. Under två år,

Gossen som döptes efter en italiensk frihetshjälte och vann ettusen kronor i en skyttetävling — Centauren från Salbohed.

Källor: Bl.a. skriften "Tre konstnärer" av amanuens Ingo Frölich, Trelleborgs museum 1944, samt "Svenskt konstnärslexikon", Allhems förlag 1957.

"Kvinna vid havet" etsning från 1914, visar att Garibaldi Lindberg förvisso även behärskade andra motiv än de mytiska.

I Axel Gauffins bok, *Ivan Aguéli, Människan – Mystikern – Målaren*, del I, sidan 41, är Garibaldi Lindberg angiven som konstnär till porträttet.

Ur katalogen vid Beijers Klassiska Vårauktion 1988, nr 24.

Den såldes felaktigt på Beijers Klassiska vårauktion 1988 som ett självporträtt av Ivan Aguéli. Även Aguélimuseet var innan auktionen 1988 erbjuden att köpa porträttet, men tackade nej med hänvisning till uppgifterna i Gauffins bok. Trots det bjöds den sedan ut på marknaden som ett självporträtt. Numera finns den bland Nationalmuseum's samlingar, NM 6879, som ett porträtt av Ivan Aguéli utfört av Garibaldi Lindberg.

Aguéli under klubban på vårens Moderna

Tre landskapsmålningar och ett egyptiskt flickporträtt av Sulejddade Ivan Aguéli finns med på Bukowskis Moderna som visas dagligen 10-16 maj. Den 18 maj går de under klubban. Auktionen pågår även 19 och 20 maj.

På vårens Moderna auktion hos Bukowskis säljs närmare 1.200 objekt. Bland de verkliga

AUKTION

dyrgriporna finns inte mindre än fyra verk av Salakonsnären Ivan Aguéli. Det drömda av dem. Framtid landskap, har ingått i prisa Eugene van der. Det ropas ut för 200 000 kronor. De tre dröiga målningarna ropas ut för mellan 30 000 och 50 000 kronor. I botten sålde Bujors två Aguéli-målningar för 330 000 kronor respektive 300 000 kronor.

Högsta prisförklaringarna. 400 000 kronor, har ett störstaporträtt av Isaac Grünewald.

Det föreställer hans hustru Rigrid Hjerdtin till en stor klubbett. Det ses som en av de viktigaste Grünewald-målningarna som varit i marknaden på några år.

Morgonens av Carl Rydberg är en annan prastmålning som väntas till en halv miljon. Norrlandsklaren Helmer Gustafsson arbeten har inte heller till den som gemensamt kan köpa i dag. Men för 4-7 kr sedan gick det utmärkt. Hans Norrlandsbåda klubbkap för till auktionens dyrbaraste målningar.

Man vill se och ofta går hen. Det är alltså gratis. Man går till och med rikare från dessa auktionssamlingar än man kom. Sags andra möjligheter ges ut till koncentrerat på ett par dagar runt senast 2000-talet står för. Myten om att man "vanlig målarens" kan komma på konstlärarskolorna är också fel.

Med en spridning stann på några tusen är det inte otänkligt att tilläggen till en kollektion av GJM, Gösta Adria Nilsson, vilket en tusenkröning av konstverkarna Lennart Rodhe, som just nu är utställt för två utställningar i Stockholm på Moderna museet och Nationalmuseum.

Intresset för svenskt konstgalleri har delvis fram av Bukowskis. För varje gång till utbudet till ett stort och stort. I år står dessutom 75-årsjubileum och det har Bukowskis öppnats för att

Tyngs i förgyllt brons och målningarna med till ett till av Christian Berg, var konstverken skulptur efter Bergel. Deras 200 000 kronor på Bukowskis Moderna.

med en speciell utställning förmodat tillkomma till Bostadsgat. Bland till prisa finns till från en arkiv av Edvin Östergren (slapp 150 000 kronor) och troligtvis gränsat konstgalleri av honom Gösta till minsta dyrbare arbeten av Edward Hall, Nils Lindberg, Vicky Lindström och en verksamhet föregående Jan Lindström.

ELISABETH WESTERHOLM

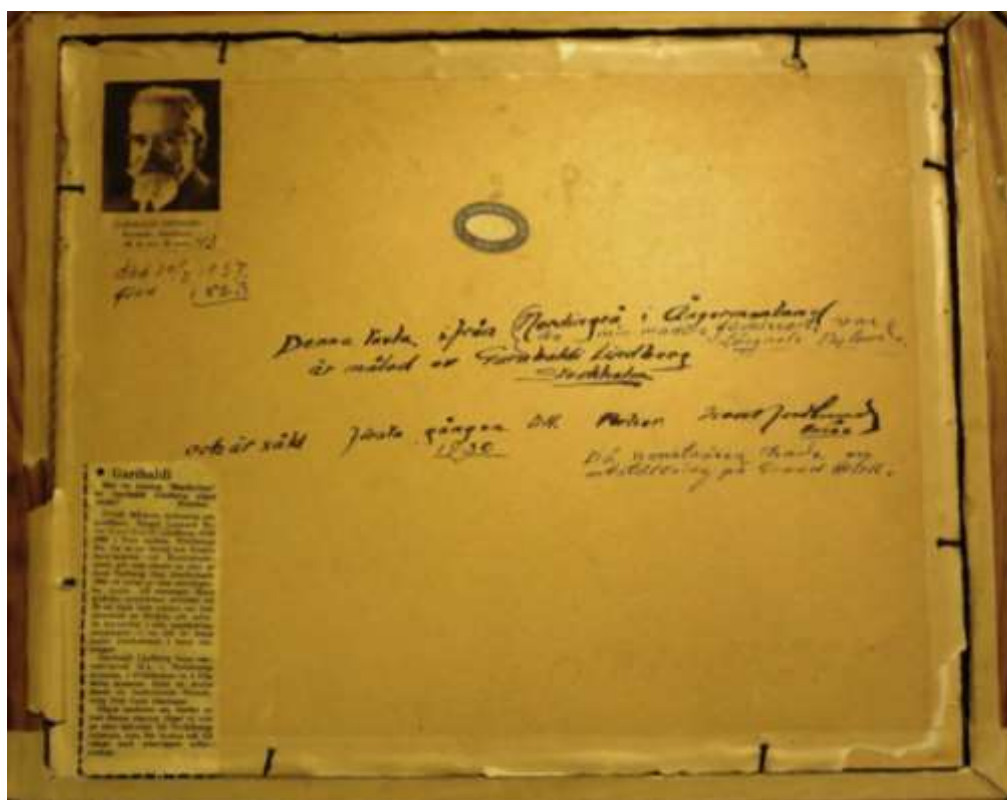
Vestmanlands Läns Tidning den 10 maj 1988.

Garibaldi Lindberg, *Konstnären Ivan Aguéli*, oljemålning på duk, 56 x 43 cm.
Nationalmuseums samlingar, NM 6879

Garibaldi Lindberg, oljemålning på duk, 27 x 33 cm.

Baksidan av målningen.

Altartavlan i Luleå domkyrka 2014. Foto Johnny Ekman.

Altartavla, målad i olja på väv framställer Kristus på korset, flankerad av en mogen kvinna bärande ett litet barn, en yngling knäfaller och omfamnar korset, en gammal man stödjer på sin käpp och vänder sig mot Kristus. På vänster sida av kompositionen är Johannes döparen och till höger är Mose med stentavlorna. Ursprungligen inramades tavlan av ett gotiskt skulpturverk av trä enligt skiss av Melander. Under 1930-talet ersattes den av en enklare ram ritad av Nordenskjöld, två knäböjande änglar tillfördes altartavlan, målade av Yngve Lundström. Änglarna togs bort 1983 och ramverket byttes ut till en tunn, förgylld ram utan mönster av furu, ritad av Franklin. Målningen restaurerades 1983 av målarmästare Gunnar Lindberg, Töre. Målningen från 1893 anlände i oktober 1893 med ängaren Rurik och är en gåva av grosshandlaren samt kyrkvården Boliwar Sundström. Tavlan är målad av Garibaldi Lindberg, som studerade vid Konstakademien, där han utvecklades till en skicklig och omtyckt elev. Tilldelades stipendier, lovord och kanslersmedalj. Lindberg förmådde ge en viss poetisk stämning till sina bilder. Under uppsikt av sin professor utförde han vid 30-års ålder altartavlan i Luleå domkyrka. Många studieresor företogs ut i Europa. Efter dem gjorde Lindberg illustrationsteckningar, bl. a. till Strindbergs Svenska öden och äventyr. Konstnärsskapet kom att formas av 1890-talets tyska Böcklinkrets, där blev Lindberg hemma i en hednisk värld, befolkad av sjöjungfrur och panfigurer. Många svenskar lät sig påverkas av den tyska mytologin för ett litet tag, Lindberg blev i stället kvar i nyidealismen.

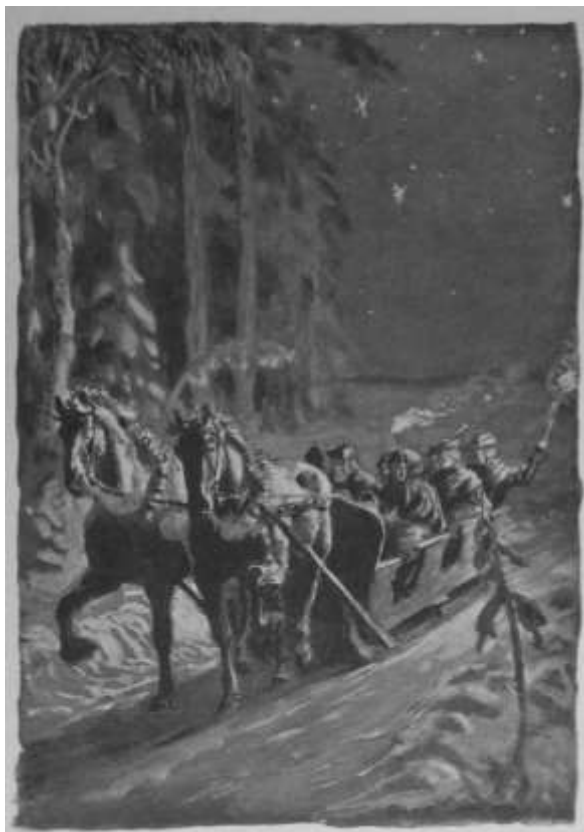
18.Bild
Luleå domkyrka. Altartavla 1893.

Utdrag ur stencil om Luleå domkyrka 2014.

Garibaldi Lindberg, olja på duk, 65 x 46 cm.

Tre av Garibaldi Lindbergs 90 illustrationer till August Strindbergs bok *Svenska öden och äfventyr*, utgiven 1904:

Garibaldi Lindberg

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

KATALOG 2:1987

ISSN 0282-0323

Prins Eugens Waldemarsudde

Garibaldi Lindberg

1863—1957

26 december 1987—6 mars 1988

Förord

Garibaldi Lindberg är ett konstnärsnamn som många tycks ha uppfattat just tack vare kombinationen av det allmänsvenska efternamnet och det uppförande förnamnet, ett eko av 1800-talets många frihetsrörelser. I sin konst var Lindberg föga revolutionär. Han är en av de få i sin generation som avviker från den starka strömfåran av franskinfluerat måleri och han blir heller inte nationalromantiker. Som ingen annan svensk konstnär konkretiserar han den sinnliga mytologi vars främsta företrädare heter Arnold Böcklin.

Att Waldemarsuddes publik nu får stifta bekantskap med Garibaldi Lindberg är Peter Dahls förtjänst. Då vi planerade hans stora utställning önskade han att vi samtidigt som medutställare skulle uppmärksamma Garibaldi Lindberg. Jag tror det är svårt att finna något som helst förhållande mellan de båda konstnärernas verk. Den enkla förklaringen är i stället att Peter Dahl i en planerad film om Ivan Aguéli, som för närvarande vilar, var utsedd att spela rollen som Aguélis ungdomsvän Garibaldi Lindberg. Dahl blev nyfiken på den i stort sett okände konstnärens produktion och den nyfikenheten, som säkert delas också av andra, hoppas vi nu ha tillfredsställt med denna lilla utställning.

Den största samlingen av Lindbergs konst finns i Eskilstuna konstmuseum. Till detta museum liksom till Nationalmuseum och förre museichefen Göran M. Silfverstolpe, som i katalogen tecknat minnet av Garibaldi Lindberg, framför jag Waldemarsuddes varma tack.

Stockholm i december 1987

Dag Widman

2

Studie till "Nymf och centaur", 1915 (kat. nr 36)

3

Garibaldi Lindberg

Göran M. Silfverstolpe

GARIBALDI LINDBERG föddes 1863 i Fors socken vid Eskilstuna. Fadern, gevärsfabrikören vid Carl Gustafs Stads Kronogevärsfaktori C. F. Lindberg, var tydligen en av den italienske frihetshjältens många beundrare. Sonen fick flera originella förnamn, Thengel Leonard Ervin. Som konstnär skulle han använda alla sina fyra initialer.

Efter Garibaldi Lindbergs död 1957 fick jag komma upp i hans lilla våning och det blev en säregen upplevelse. Där fanns kistor fyllda med arbeten av honom. De äldsta hade kommit till 73 år tidigare. Nedpackade låg studieteckningar från akademitiden, utkast till illustrationer och andra studier, etsningar och mängder av omonterade oljemålningar, mest små landskap av god kvalitet. Vid en kontakt som vi hade under hans livstid, hade han uppgivit att det inte fanns några teckningar.

Kistornas innehåll berättade om ett egendomligt konstnärsoöde. Det fanns ingen ordning i lagren, men konstnären hade under senare år tydligen gått igenom sina samlingar och med färgkrita signerat ett och annat, som han fäst sig vid, även oljemålningar.

Bland teckningarna finns en liten porträttskiss med påskriften A. Böcklin. Denne en gång oerhört betörande schweizare inspirerade många konstnärer, också svenska, men ingen mer än Garibaldi Lindberg. Arnold Böcklins *Dödens ö* fanns som reproduktion i otaliga botgerliga hem. Det var en förvånande dyster salsprydnad. Vilken evighet väntar de döda i den lilla

4

Båtar, Gotland, 1889 (kat. nr 1)

5

klippöns kalla och mörka rum? Vanligen var dock stämningen i Böcklins bilder en annan. Han målade med otrolig skicklighet i den realistiska detaljen ett livslustigt släkte av kentaureer, havsgudar, nereider, tritoner, sjöjungfrur, fauner och panfigurer. Tyskarna Max Klinger och Franz von Stuck arbetade med en likartad motivvärld. Det är väl inte så länge sedan dessa tre betraktades som kvalificerade avvikare från konstens rätta väg. Men under senare tid har man fått större förståelse även för fantasins mera bisarra utslag. Kentaureer har rent av börjat dyka upp i nyproduktionen.

Svenskar som Oscar Björck, Georg Pauli och Georg von Rosen greps av Böcklins bildvärld. Och prins Eugen var inte oberörd av den suggestiva kraften i hans landskap. Men deras intresse var övergående.

Inte så hos Garibaldi Lindberg. Denna halvmytologiska fantasivärld träffade honom som en uppenbarelse och blev bestämmande för hela hans återstående liv. I en av sina skissböcker har han skrivit:

"Max Klinger verkade på mig som en vision, icke just hvad man kallar skickligt målad, utan så att man utan att tänka på behandling och dyligt, endast fäster sig vid innehållet och gripes af ett mäktigt intryck."

Garibaldi hade 1886 börjat vid Konstakademien med Mårten Eskil Winge, Gustaf Cederström och Georg von Rosen som lärare. Hans av lärarna påskrivna studieteckningar visar en anmärkningsvärd säkerhet, och han blev von Rosens favoritelev. Framgångarna kom slag i slag, medaljer, uppdrag att måla en altartavla för domkyrkan i Luleå, stipendier som förde honom till Tyskland, Italien, Spanien och Frankrike.

Mitt i denna mognadsprocess kom så kentaurena, den art av varelser i den aktuella fantasivärlden som Garibaldi främst fäst sig vid. Början gjordes med *Den döende kentauren*, redan

Prästinmålaren (kat. nr 8)

Porträtt av Ivan Aguéli (kat. nr 24)

1891. Men oftast var stämningen gladare som när kentaureer jagar sköna kvinnliga medlemmar av släktet eller bedriver handgriplig kurtis, eller dramatisk som när en rival slås ned eller kentauren plötsligt möter ett lejon eller rent av sugts ned i djupet av en bläckfisk. De stora kompositionerna gjordes i ett strävtare manér än hans små målningar. Det var ju enligt hans reflektion i anslutning till Klinger genom sin mäktighet som innehållet skulle verka, inte genom skickligt målade detaljer.

Samtidigt arbetade Garibaldi Lindberg som illustratör, där hans förenämsta uppdrag var Zolas roman från fransk-tyska kriget, på svenska kallad *På lif och död*, 1899, och Strindbergs *Svenska öden och äfventyr*, 1904. Han var en omsorgsfull illustratör som noga studerade dräkter och andra för det aktuella tidsskedet väsentliga inslag. Zolas roman omfattar mer än 100 bilder. I det bevarade teckningsmaterialet finns fria utkast, kostymfigurer, soldater, vikingar, bilder från stadsmiljöer och djurstudier, inte minst djurstudier. Dessa är ofta mycket fina teckningar med god uppfattning om djurens anatomi och karaktärsdrag.

Garibaldi Lindberg har blivit särskilt ihågkommen på grund av sin vänskap med Ivan Aguéli. De träffades på Västmanlands regementes mötesplats Salbohed utanför Sala. Garibaldi far hade blivit gevärshantverkare på regementet.

Sommaren 1889 var Garibaldi Lindberg, Aguéli och en konstnär som hette Gustaf Romin på Gotland och tecknade och målade. Garibaldi fyllde flera skissböcker denna sommar. Han målade bl a en frisk hamnbild och Höglint från Visbyhällen. Aguéli målade också Höglint. Tydligt stod de bredvid varandra.

Relationerna fortsatte. Garibaldi skildrade vännen både i ett konventionellt porträtt och i en snabbt nedkastad teckning. De har haft täta kontakter. Efter att förgäves ha sökt Garibaldi i hans bostad har Aguéli tagit en av dennes teckningar och skrivit på den:

"Lbg. Ohängde prisse! Har sökt dig förgäves 2 gånger i dag o 2 gånger i går kväll — Måste resa kl. 5. Men önskar dig tandvård för du aldrig är hemma då jag söker dig. Jag får skriva senare till dig. Vännen I — A — li."

Det var Garibaldi som var eller i varje fall av motparten uppfattades som den givande. Och det var Aguéli som i årtal försökte hålla brevkontakt med vännen som vistades utomlands. Aguéli förhörde sig hos kamraterna om Garibaldis framgångar och då han 1911 återkom till Sverige glädde han sig åt att få träffa ungdomsvännen.

Då hade Garibaldi Lindbergs bana som konstnär redan böjt nedåt. Under första världskriget sysslade han med att överföra sina uppslag kring kentaurer till etsningar. Han kom inte loss från sina kentaurer. Ännu 1932 gjorde han ett självporträtt med en flöjtspelande kentaur i bakgrunden. Alla andra hade slutat med sådana motiv, decennier tidigare. Han kände det själv och hade med viss ironi tecknat sig som kentaur.

Han hade kunnat pröva annat, söka sig nya illustrationsupdrag eller måla landskap. Hans friska små målningar hade kunnat glädja många. Men han drog sig tillbaka på ett gåtfullt sätt. Han hade haft sina framgångar då han var 40 år för att sedan leva vidare ett halvt århundrade nästan vid sidan av konstlivet. Han ställde ut i Stockholm med en kamrat 1904. 1932 övertalade honom en annan konstens särling, Ossian Elström, att ha separatutställning i samma stad. Recensionerna manade inte till efterföljd och det dröjde till 1944 innan Garibaldi Lindberg ställde ut en sista gång med ett par kamrater på Trelleborgs museum.

En fast stad hade han emellertid, Konstnärsklubben, där han var en avhållen medlem i 56 år. Han lär ha varit på 1500 sammanträden, jultomte på alla Luciafester och så småningom ett inslag som kamraterna måste ha uppfattat som självklart.

10

Ett par generationer kom och gick men han fanns alltid kvar på sin plats vid bordet.

Vad tänkte han på där han satt och sög på sin pipa och med tiden fick allt svårare att höra föredragen och diskussionerna? Det är väl inte orimligt att tänka sig att han sökte sig tillbaka till kentaurernas ansvarslösa värld. Vad hade de stått för? Glädje, vitalitet, frihet? I varje fall en tillvaro som stod över vardagens trivialiteter.

Två kentaurer, 1894 (kat. nr 3)

11

Katalog

Målningar

1. Båtar, Gotland, 1889. 27,5 × 34,5
2. Höglän från nordost, 1889. 28 × 19. Privat ägo
3. Två kentaurer, 1894. 105 × 140
4. Motiv från Nürnberg, 32 × 26
5. Modellstudie, 46 × 29,5. Nationalmuseum
6. Höst, 100 × 160. Nationalmuseum
7. Kusk med trilla, 22 × 31. Privat ägo
8. Friluftsmålarinnan, 25,5 × 28
9. Saltsjöbadssommar, 23 × 19
10. Islossning, 27 × 38,5. Nationalmuseum
11. Självporträtt med kentaur, 1932. Krita, 52 × 34
12. Uthus med tröskvandring, Oljeskiss
13. Stadens utkant, Oljeskiss

Etsningar

14. Självporträtt
15. Lek, 1914
16. Havsbrus, 1915
17. Drama
18. "Stridande centaur", 1916
19. "Nymf och centaur"

12

Kusk med trilla (kat. nr 7)

Teckningar

20. Landskap, 1884. Kol
21. Lejonmaskaroni, 1884. Kol
22. Kvinnliga nakenmodeller, 1890 (Med påskrift av Gustaf Cederström), Blyerts
23. Fysiognomiska studier, Blyerts
24. Porträtt av Ivan Aguéli, Blyerts och tusch
25. Teckning med påskrift av Ivan Aguéli, Blyerts
26. Dampporträtt, 1892, Blyerts
27. Assisi, 1896, Blyerts

13

Drama (kat. nr 17)

- 28. Utkast till etsningar på fickknivar. Blyerts och tusch
- 29. Hästar m fl djurstudier. Blyerts
- 30. Djurstudier. Blyerts
- 31. Ryttare. Blyerts
- 32. Hundar sönderslitande en människa. Blyerts
- 33. Studie med porträtt av Arnold Böcklin. Blyerts
- 34. Kentaurer, 1893. Blyerts

14

Lek (kat. nr 13)

- 35. Förälskat kentauerpar. Blyerts
- 36. Studie till "Nymf och centaur", 1915. Blyerts
- 37. Garibaldi vid fönstret. Blyerts
- 38. Garibaldi som kentaur med Emil Österman (Påskrift a tergo: "En treflig jul tillönskas Tant hjertligt af Hennes pojkar Garibaldi och Emil"). Blyerts
- 39. Dräktstudier. Blyerts
- 40. Utkast till omslag för August Strindbergs "Svenska öden och äfventyr", 1904. Blyerts, tusch och akvarell

15

- 41. Skissbok 1889. Nationalmuseum 134/1957
- 42. Skissbok 1889. Nationalmuseum 136/1957

Illustrerade böcker

- 43. Emile Zola, På lif och död. 1899. Privat ägo
- 44. August Strindberg, Svenska öden och äfventyr. 1904

*Då intet annat anges tillhör verken Eskilstuna konstmuseum.
Alla mått är i centimeter och anger höjd x bredd.*

Höst (kat. nr 6)

16

*Omslaget: Själsporträtt med kentaur, 1932 (kat. nr 11)
Mot titelsidan: Garibaldi Lindberg*

*Foto:
Eskilstuna konstmuseum, samtliga bilder utom sid 16
(Statens konstmuseer)*

Tryck: Caslon Press, Stockholm 1987